

-100-

ISSN: 2217-3706

ára: 50 din

Fecske

PROŠLI ISTEN HOZTA

FEKETIČ

BÁCSFEKETEHEGY

COME TO WILLKOMMEN

SZÁMOS KÖSZÖNTŐ

Hihetetlen, hogy a napi beszélgetésünk során hány esetben fejezzük ki gondolatainkat, mondani-valónkat a számok közbeiktatásával, használatával. Vonatkozzon az időjárásra, az egészségre a táplálkozásra, akár a sportra, szóval az élet bármely területére, a számok mindig és mindenhol jelen vannak. Eseményekről, rendezvényekről, találkozókról teszünk említést a számok itt is óhatatlanul megjelennek, akár mennyiség mutatóként, akár idő meghatározóként. Gondoljunk csak vissza a gyermekkorunkban olvasott mesékre, ott is milyen nagy értékben jelen voltak a számok. Sőt a meséknek vannak kedvenc számaik, amelyeket a meseírók, a mesemondók szívesen használnak, ilyen az egyes, hármas, hetes, tizenkettes és a százas számok. Munkánkat, életvitelünket sok esetben a számokhoz kötjük, vagyis dátumhoz, amely életszakaszaink múlásának egy-egy állomásaként rögzítünk emlékezetünkben. Egy ilyen jeles állomáshoz, mérföldkőhöz érkezett településünk egyetlen havilapja a „Fecske”. A kedves olvasó a **100-dik** számot tartja a kezében. Szép kerek szám. Szép szám. Szép. Szép mert a milyenk. Mindannyiunké. A helyi, a vidéki, a külföldön élő olvasóké, a támogatóké, a terjesztőké, a munkatársaké, a szerkesztőségé. Csakis így közösen tudtunk idáig eljutni. Hittel és szeretettel. Ennek a mi százas számunknak is története, előzménye van, amely magába foglalja az elmúlt kilenc év eseményeit, megpróbáltatásait, örömeit egyaránt. Tudósítók, tollforgatók garmadának írásai jelentek meg, voltak kitartóbbak s kevésbé kitartók, voltak rendszeres, s időközönkénti jelentkezések, voltak állandó rovatok, s bővültek az állandó rovatok. A száz szám alatt csupán egy rovat szűnt meg, *illik tudni*, hogy melyik rovatra gondolunk. Hiszen azt, hogy az egykori rovat néhai rovatvezetője lelki szemeivel áttekinti a településünkön történő eseményeket rögzítő írásokat, s mosollyal az arcán konzultál a szerkesztővel. A szerkesztő. Az ő kilétét homály fedi, pedig megérdemli a nyilvánosságot. Eddig a tördelést ismerte be töredelmesen, oda adja a nevét, de mint szerkesztő... Pedig rengeteget dolgozik. Telefonál –kéri a beígért cikket, figyeli a faluban, a községben zajló közérdekű eseményeket, utasít, kér, megbeszél, egyeztet, gépel, a világhálón illusztráció után kutat, telefonál – kéri a beígért cikket, tördeli, összeállítja az újságot, a nyomdával egyeztet, a terjesztőkkel tárgyal és telefonál – ké... Gyakorlatilag ő fogja össze a tudósítók kis csapatát. S ez a jubiláris szám megjelenése alkalmából fedjük fel a nagy nyilvánosság előtt a szerkesztő kilétét, Bácsi Róbert. Mint a felsorolásból is kiderül, nem csak a szerkesztői teendőket látja el, hanem nyugodt lelkiismerettel mondhatjuk, hogy ő a lap mindenese.

Visszatekintve a kezdetre, az első számokra, amikor is a Zöld Dombok környezet – és közösségfejlesztő

szervezet a HK támogatásával újtára bocsájtotta a havilapot, csak reménykedni mertünk, hogy a mi Fecskénknek is lesz ereje a felszálláshoz, az életben maradáshoz, megküzdeni az idő forgatagából előtörő gondokkal. S valóban Bácsfeketehegy lakossága befogadta a kis jövevény az ő fehér-fekete öltözkéiben, egyszerűségével, szerény megjelenésével. Ám az évek múlásával a külalak is jelentősen megváltozott és ma már a borító lap is színes változatban készül. Sajnálatos módon azonban vannak esetek, amikor egy-egy jó ötletnek ígérkező gondolat nem valósulhat meg az anyagiak gyér összeállása végett. Azonban hiszem azt, hogy valamennyien örülünk már annak a pusztá ténynek is, hogy az újságunk egyáltalán meg tud jelenni ebben az elanyagiasodott, más elképzeléseket, nézeteket valló világunkban. Örömmel fogadom, amikor időről-időre megkérdeznek, mikor jelenik meg az új szám. Várják az emberek a velünk kapcsolatos, a rólunk szóló írásokat, tudósításokat, érdekli őket a körülöttünk történő események. Létjogosultsága van a lapnak, szükség van rá, igénylik. Nem csak a feketicsiek, vidékiek, hanem más országokba, más kontinensekre elszármazott földijeink is, akik többsége a világháló jóvoltából értesülhet az itthoni eseményekről. Egy idős asszony, név szerint Varga Zsuzsa néni – aki maga is lapunk rendszeres olvasója – havi rendszerességgel küldi a Fecskét kanadai ismerőseinek.

Ebben az ünnepi számban, ebben a hangzatos 100. számban egy örömteli hírral szeretnénk megörvendeztetni Önöket, elsősorban a külföldi országokban élő és dolgozó földijeinket, olvasóinkat. Mivel már több esetben érdeklődtek a Fecske havilap postai úton való kézbesítésének a lehetőségéről, ennek az igénynek igyekszünk már a közeljövőben eleget tenni. Ezzel azt is szeretnénk elérni, olvasóink ne csupán a világhálón olvashassák az újságot, hanem lehetőségük nyíljon, hogy közvetlen kapcsolatba kerüljenek kiadványunkkal, amely – hisszük azt – jelentősen a felszínre hozza az érzelmi kötődést, a közvetlen kapcsolattartás egy formáját az óhazával, és az itt élő rokonokkal, ismerősökkel.

Ünnepi számot említettem, s egy ilyen jubiláris eseménykor ünnepelni illik. Ez alól mi se maradjunk ki. Ünnepeljünk hát. Mivel azonban fizikailag képtelenség, hogy együtt legyen minden helyi, vidéki és külföldi olvasó, támogatóink, barátaink egykori és jelenlegi tudósítóink, alapító tagok, szerkesztőségi tagok és szerkesztők, ezért javaslom, hogy ki, mikor az első alkalommal a kezébe veszi ezt a jubiláris 100. kiadású Fecskét, egy ima által adjunk hálát az Úrnak, hogy nekünk megadatott, hogy **idehaza, anyanyelvünkön** olvashatjuk a **saját** újságunkat.

V I S S Z A P I L L A N T Ó

A HELYI KÖZÖSSÉG HÍREI

Szeretném írásom elején kihasználni az alkalmat és megköszönni a Pán Peter iskoláskor előtti intézmény csöppségeinek és óvónőinek a segítségüket, ugyanis az általuk elkészített díszek nagymértékben hozzájárultak a közös karácsonyfánk feldíszítéséhez, széppé varázslásához. A fagypont körüli hőmérséklet sem szegte kedvüket, mosolyog-

melyeket utána rendeltetési helyükre szállítottunk.
- a megfelelő minőségű vízminta alapján folytatódik a munkálatok a 2212/8 számú parcellán (Verbász irányába, falunk kijáratánál) történő kút-fúrás, amit idővel a meglévő hálózatra tervezünk csatlakoztatni
- az elmúlt időszakban két alkalommal is jártak a

va és táncolva türelmesen várták, hogy minden apróság a helyére kerüljön, mindenki keze munkája lengedezzen a karácsonyfa ágain.

-az ünnepek elmúltával folytattuk kommunális tevékenységünket, elsősorban gondolok itt az

kóbor ebeket és macskákat befogó cég munkásai falunkban, az eredmény ezúttal sem maradt el, több négylábú, sorsára bízott „házi kedvenc” került az állatmenhelyre

- több Tartományi Titkárság által kiírt illetve két

általános szemétyűjtésre az árkokból, útpadkákról, játszóterekről melyet az Eko-kommunál munkásai végeztek el a M.Titó és a mellékutcákban, több zsáknyi szemet lett munkájuk „gyümölcse” ,

határon átnyúló pályázaton veszünk részt, melyek elbírálása folyamatban van, az eredményekről természetesen időben tájékoztatjuk a „Fecske” olvasóit

Juhász Attila

AZ IZIDA HÍREI

Az újév kezdése alkalom arra, hogy felmérjük honnan jöttünk és hová megyünk? Az Izidában is felmértük a tíz év munkáját, a helyzetünket és reméljük, hogy a jövő pozitív változásokat hoz ránk nézve és az úton amin folytatjuk a munkát, **nem megyünk egyedül tovább.** Talán eljön az a pillanat amikor is a környezetünk belátja, milyen nagy feladatot vállaltunk, teljesítünk nap mint nap, oktatva, foglalkoztatva egy magára maradt embercsoportot. Amikor is az ígéreteket, tettek váltják fel és valaki mellénk állva hangosan szól érdekünkben. Programban nincs hiány egyesületünkben, a kézműves műhelyek működnek, a színjátszó csoport készíti az új programokat, megindult a tornázás a gyógytorna az új tornaszobába. Tudjuk azt, hogy bármilyen eredetű mozgás-

szervi betegség, izomfájdalmak, izomfeszülés, izom-csomó, izommerevség, megváltozott eredetű fájdalom (derék-, hát-, váll-, nyak-, fejfájás, stb.) hatékonyan lehet kezelni mozgással, gyógytornával. A gyerekek gyors növekedésekor különös figyelmet kell fordítanunk az izomzat erősítésére, nem elegendő mozgás miatt felléphetnek panaszok. A rendszeres testmozgás egészségünk leg-jobb karbantartója ezért az egész szervezetre kedvező hatással van a lazítás, az izmok erősítése, az izület mozgáspályájának helyreállítása, az izmok helyes és összerendezett mozgásának segítése. A tornázás az izidában egyéni vagy csoportos formában történik.

Ünnepeltünk is a januári hónapban! Három tagunknak születésnapja volt megtartva. Alkalom volt társalogni, vidáman csevegni, bulizni. Megragadom az alkalmat, hogy még egyszer gratulálok Raičević Maja, Szabó

Szilvia és Papp Valentina szülinapja alkalmából.

Az ó év úgy gondolom sikeres volt szervezetünk építése, tagjaink önállóságra nevelése tekintetében. Egyetlen programban értünk el kudarcot, az pedig a szelektív hulladék gyűjtése. Három éve aláírt memorandumnak amit a kormányral a környezetvédelem céljából írtunk alá, nem bírtunk teljesen eleget tenni. Elkezdtük a pillepalack és a kupakok gyűjtését. Na, itt jött később a kudarc! Sajnos azt kell mondanom, hogy a feketési polgárok még nem nőttek fel ehhez a programhoz. A szervezetünk előtt ketrecek vannak felállítva külön megjegyzéssel „műanyag” vagy „papír” felirattal. Egy ketrecen sem írja, hogy állati tetemeiket, burgonyahaját vagy rothadó gyümölcs és főzelékfélék gyűjtésére van felállítva. Naponta találkozunk

különböző hulladékkal mint pl. megnyúzott nyúlboréval és sok érdekes dologgal ami akadályozta munkánkat. Az intézkedésben összegyűjtött pillepalackért vagy papírért amit a megértő polgárok összegyűjtöttek, betartva az előírásokat, értékesítettük ami után pénzeszközhöz jutottunk és gyermekeink, fiataljaink gyógykezelésére fordítottunk. Pár alkalommal sikerült is az üzlet, 310 kg műanyagért 5000 dinárt kaptunk ami nem sok de

útiköltségre, egy-egy kivizsgálásra elegendő. Most már csak a kupakokat gyűjtjük, mert nem engedhetem meg, hogy amúgy is nehézkes körülmények között élő tagjaink a szemétkébe, a rothadt gyümölcsök és főzelékfélék vagy állattetemek között turkáljanak. Elgondolkodtató, nem? Mindenkitől szeretettel várjuk a kupak adományukat abban a reményben, hogy így segíthetünk valakinek és sosem tudhatjuk előre, hogy ki lesz az.

A GAZDAKÖR HÍREI

A legutóbbi Fecskébe arról számoltam be, hogy hajnalig nosztalgiáztunk, egy jól sikerült hagyományápoló disznótoros vacsora után. Azóta már komolyan szervezzük a szerda estéket a már hagyományos módon.

Megismerkedhettünk már eddig egy néhány fajta tavaszi vetőmag kínálattal, a kísérő növényvédő szerekkel, és a mind nagyobb teret hódító baktériumtrágyákkal. Ez utóbbi most mutatta ki legjobban a létfontosságát 2012 nagyon száraz nyarán. Jómagam már az első baktériumtrágyát „Phylazonit”-ot alkalmaztam, már az is bizonyított. Azóta még tökéletesebb összetételű mikroelemekkel dúsított, különböző néven forgalmazott baktérium, illetve levéltrágyák között válogathatunk. Külön érdemes odafigyelni a gyökér zónát érintő készítményekre a vetőmagkezeléskor a kapásnövényeknél.

A fent már említett szerdaestéken kívül, még egy kedves és értékes felajánlást kaptunk a Vajdasági „Háló” fejlesztési alaptól tudásunk bővítésére. Ez a fejlesztési alap Bemford Tivadar elnök és Molnár Veronika menedzselésével fényjelezve a „Bethlen Gábor” alapítvány segítségével a zentai kihelyezett főiskola előadóit bocsátja rendelkezésünkre hétvégenként. Az eddig meghallgatott olyan sokat mondó tudnivalókról szólt, hogy mindenki sajnálhatja aki nem hallgatta végig. Ezen előadások folytatódnak és a legtömörebb hétvége a február 9.-e lesz, amikor két előadó tart előadást délelőtt 9 órától. Ebéd a kultúrotthonban (birka pörkölt) és délután, ebéd után még 2x45 perces előadással zárul ezen tudományos sorozat. Ezúttal is köszönjük e lehetőségeket mindenkinek, aki ehhez hozzájárult.

Folytatódnak a szerda esték is, de most már nagyban készülünk a „Mátyásnap” borkóstolóra. Már is vésetnek az erre az alkalomra beszerzett boros poharak. Már a birkákra is megalkudtunk, és ha még azzal is eldicsekedhetek, hogy ezüstérmes gazdakör borral várjuk vendégeinket, akkor e hagyományos rendezvénynek sikerülnie kell. Annál is inkább, mert az ezüstérmes Pál István borásznak érdeme, de lelkes segítségem is vannak a tagságunkban.

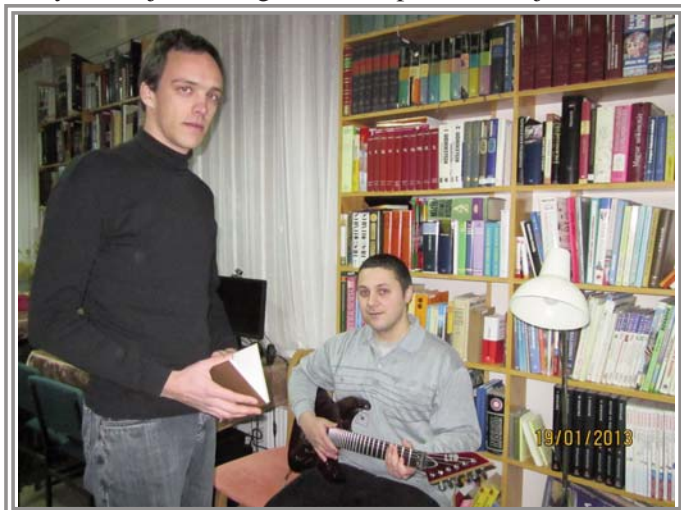
Készülődünk még egy rendhagyó batyubálra, de erről majd a történetek után. Addig is minden kedves Fecske olvasónak jó egészséget és kitartást kívánok.

Orosz Kálmán
Gazdakör Elnöke

Kozma Lajos Könyvtár

Költőnk született!

A Sinkó-díjjal kitüntetett **Benedek Miklós** első önálló kötete **Nem indul hajó** címmel 2012-ben, az Ünnepi Könyvhétre jelent meg. Ennek kapcsán, idén január 18-án

könyvbemutatót szerveztünk a tiszteletére.

Benedek Miklós a Híd Kör tagja, szerzője a vajdasági Sikoly folyóiratnak, és kiérdemelte a Székely János-ösztöndíjat is. Gratulálunk!

A rendezvényt **Farkas Beatrix** és **Farkas Hajnalka** szavatai, valamint **Ország Viktor** gitárjátéka tette ünnepélyessé. Köszönet érte!

Január 23-án Óvodás és iskoláskorú gyermekek számára készült figyelemfejlesztő gyakorlatok gyűjteményét mutatták be könyvtárunkban a szerzők.

Csernik Ilma pedagógus és **Jelacsik Sutus Ágota** logopédus a figyelemfejlesztés alapjaiba vezeti be az olvasót, majd 101 gyakorlaton keresztül tanítja meg, hogyan tudjuk célzottan, de játékosan fejleszteni a gyermekek figyelmét.

Nagy Erzsébet, könyvtáros

A telefonos ember

Pál Károly átvette a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség Plakett díját

2013. január 18-án Zentán, a magyar kultúra napja délvidéki központi ünnepségén Pál Károly átvette a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség Plakett díját.

„A Plakett díjjal a Szövetség legalább tizenöt éves tevékenységet kíván elismerni, s olyan a Vajdaságban élő személyek, valamint a Vajdaság területén működő kulturális, közművelődési és civil szervezetek, szakosztályok részesülhetnek benne, akik tevékenységükkel hozzájárultak a délvidéki magyar nemzeti közösség kultúrájának, művészetének, közművelődésének gazdagításához. Az e díjjal elismert eddigi életpályák – főként a felnövekvő generációk számára – olyan példaként is szolgálhatnak, amely megmutatja, hogy akár egyvalaki, szülőföldjén, szakmai tudása legjavát adva miként és milyen fokon, mértékben tehet, tesz saját nemzeti közösségéért.” – állt a Művelődési Szövetség kiírásában, amelynek alapján a Vajdasági Magyar Versmondók Egyesülete Pál Károlyt felterjesztette a díj odaítélésére. A lentiekben egy vázlatot közlünk arról, hogy miért tartottuk Őt erre érdemesnek.

Hívd fel Karcsi bácsit! Számtalanszor hangzott el ez a mondat az elmúlt majd' húsz évben azokban a kulturális szervezetekben, ahol megfordultam. A Feketics Művelődési Egyesületben, a Vajdasági Magyar Versmondók Egyesületében és a Vajdasági Magyar Drámapedagógiai Társaságban például. Biztos vagyok benne, hogy ugyanennyiszor elhangzott Udvarnokon, Bácsón, Maradékon és másutt. Akkor hangzott el, amikor egy szakkörvezető vagy egy kulturális megmozdulások elindítására összejött kis társaság minden oldalról falakba ütközött. Amikor már mindent megpróbáltak, mégsem tudták megoldani a próbaterem fűtését, a népviseletek beszerzését, a díszletek előállítását, a csoport utaztatását a szemlére, a csoport egy tagjának gyógykezelését, a csoport motivációjának hanyatlását, a külföldi vendégek elszállásolását, a pályázati papírok beszerzését, a rendezvény megszervezéséhez szükséges anyagi eszközök előteremtését... Ha már minden kötél szakadt. Akkor volt és van még egy lehetőség. Fel kell hívni Karcsi bácsit.

Lehet hívni reggel, délben, este, éjfélkor. Amikor baj van. Rendkívül erős hitével, pozitív hozzáállásával először is eloszlatja bennünk a feltorlódott görcsöket. Nincs lehetetlen, csak tehetetlen ember van – mondja ilyenkor. És ha nem is talál azon nyomban megoldást, de a beszélgetés után már mi magunk is hisszük, hogy a dolog rendeződni fog, elindul egy folyamat, amely sikerre viszi a megkezdett szándékot. Hamarosan visszahív bennünket, és jelenti a fejleményeket: mit sikerült intéznie, kivel sikerült beszélnie, mit kell tennünk a továbbiakban. Itt újra magunkra hagy bennünket, hogy tegyük a dolgunkat, ahogy legjobb

tudásunk szerint tudjuk. Megy tovább, mert már csörög is a telefonja...

Pál Károly tizenkilenc éve, 1994-ben került a Feketics Művelődési Egyesület elnöki székébe, bár abban az időben szék sem igen volt az egyesületben, düledező fal, omló vakolat, pénztelenség annál inkább. Érdemes most egy pillantást vetni az épületre, amit mára a helyébe varázsolt. Nem titkolja, hogy annak idején, látva a gondokat, önkormányzati vezetőként önként jelentkezett művelődési elnöknek, és azt sem tagadja, hogy kun kitartással várja az önkéntest aki csapatot épít és átveszi tőle a pénzszerzés, a problémamegoldás és a közösségépítés felelősségét. Székfoglaló beszédében mondta, hogy lehetőséget szeretne teremteni arra, hogy minél többen, örömmel és hitelesen ápolják, terjesszék magyar őseink örökségét. Mivel verset mondani, énekelni, muzsikálni vagy táncolni nem tud, a közönségnek közösségépítő beszédek szokatlan módján amiben megköszöni a fellépők, oktatók, szervezők munkáját, a szülők támogatását. Ha kitaláltad, valósítsd is meg elvett

követve elérte azt, hogy az Egyesületben mindenki tegye a dolgát, hogy menjen a szekér tovább, a verselő vagy táncoló gyerekből versmondó vagy táncos gyereket nevelő szülő teremtsé. Volt kire feltekintenie, hiszen az Egyesület az 1869-ben Bácsfeketehegyen hivatalosan is megalakult Olvasókört tekinti jogelődjének, és az azóta eltelt 144 évben sokan vállalták szülőfalujában a folyamatos művelődési élet szervezését. A néhai Sárközi Ferenc tanító bácsi tevékenységét folytató Brezovszki Eszter örökségét felvállaló Tóth Harangozó Vera művelődésszervező kezdeményezéseinek támogatásával kezdte az elnöki szolgálatot. Viseleteket varratott, koreográfust hívott, utaztatta a csoportokat, helyben vendéglátásokat szervezett, támogatókat keresett és talált. Megnyitott egy kaput, amelyen azóta is folyamatosan áramlanak a kulturális termékek a bácsfeketehegyi terekbe és terekből.

Vallja, hogy amit nem írunk le az nem történt meg, nem hagy nyomot. Tizenkét rólunk szóló helytörténeti könyv megjelentetését szervezte, számos szépirodalmi és más jellegű könyv kiadását támogatta.

A kilencvenes évek közepén, amikor Pál Károly a Feketesi Művelődési Egyesület élére került, nagyjából egyidőben indított Barta Júlia gyermekszínházzal, majd versmondó szakkört az egyesületben. Amikor ez a csapat csatlakozott a Vajdasági Magyar Versmondók Egyesületéhez, az Elnök úr oda is követte őket: ha kellett, vitte a gyerekeket saját kocsijával a Szép Szó Műhelybe Horgosra; ha kellett, kifizette a részvételi díjukat; ha kellett, (mert a feketesi gyerekek hazatelefonáltak, hogy éhesek) hatalmas gyümölcs- és édességzállítmánnyal érkezett a Domus Pacisba, mellyel az egész táborot ellátta. Ha kellett (mert a szülők nem tudták fedezni az útiköltségeket), vitte az óbecsei, a szabadkai, a temerini fiatalokat Nagykánizsára vagy Szatmárnémetibe verset mondani.

Újdonsült elnökként hamarosan újabb „árványkat” vett szárnyai alá: a szórványmagyarság fiataljait, idősebbjeit.

Beült piros Yugójába, ment Maradékra, Satrincára, Dobradóra, bejárta Dél-Bácska, Szerémség és Közép-Bánát minden zeg-zugát, és ahol magyar embert talált, azt arra biztatta, vállalja magyar kultúráját, erősítse meg, indítsa be újra a helyi művelődési életet, szervezzon népi táncegyüttest, zenekart, dalárdát.... Kis idő múlva szokássá lett a bácsfeketehegyi vendégszereplése a szórványban, és ugyanúgy szokássá vált a szórványtelepülések együtteseinek vendégszereplése Bácsfeketehegyen, valamint a szórványban működő testvéregyesületek gyerekeinek vendégeskedése a bácsfeketehegyi alkotótáborokban.

Időközben összedőlni látszott a Vajdasági Magyar Versmondók Egyesülete, miután Krekity Olga kiadta a kezei közül, így csak egy lehetőség maradt: az Elnök úr a fiatalok mellé állt, és 2006-ban bácsfeketehegyi székhellyel újjáalakult az egyesület. Ez új lendületet hozott a helyi művelődési életbe, hiszen ettől kezdve kifejezetten ide összpontosulnak a különféle regionális és Kárpát-medencei versmondó versenyek, találkozók, szakmai képzések, műhelyek. Noha a versmondó egyesület önálló gazdálkodással bír, valószínűleg nem lenne már, ha ő nem állna a háttérben, amikor baj van. Melléállt annak a kezdeményezésnek is, hogy 2007-ben itt hozzuk létre a Vajdasági Magyar Drámapedagógiai Társaságot. Neki köszönhető, hogy sorra megvalósultak azok a pedagógusképzések, ahonnan Vajdaság minden tájára vitték tovább a csoportvezetők és pedagógusok a színházzal való nevelés szemléletét. A Bácsfeketehegyi Gyermekszínház Találkozó sem lenne Pál Károly nélkül, ahol minden évben húsz gyerekcsoportot látunk vendégül. Tovább is van. De nem mondom tovább. Inkább kívánok neki kevesebb politikai csatározást és sok-sok erőt (és jó vételt) annak a kulturális támogató tevékenységnek a folytatásához, amelyet eddig is példaeértékűen végzett, kitartást a jövőt jelentő fiatalok támogatásához és helyzetbe hozásához.

Hajvert Lódi Andrea

Pál Károly a díjazottak között

Programismertetés közvitával a vállalkozások és iparos tevékenységek serkentésére Kishegyesen is

2013-at a klaszterek évének nyilvánították

Ifj. Juhász Bálint, tartományi gazdasági titkárhelyettes Kishegyesen a Tűzoltóotthonban ismertette a községi vállalkozók és iparos műhelyek vezetői előtt a tartományi gazdasági, foglalkoztatásügyi és nemek egyenjogúságával foglalkozó titkárság Vajdaság AT gazdaságélénkítő, vállalkozásokat és iparos tevékenységeket serkentő programját. A tervezet prezentálása illetve véleményezése közvita-sorozat formájában zajlott le január hónapban tartomány-szerte. *„Miroslav Vasin titkár úrral való megbeszélés alapján a legtöbb vajdasági városban szeretnénk bemutatni a programot, amelyet 2012. októberében dolgoztunk ki. Célunk a program által erősíteni a szociális párbeszédet.”* A program ismertetésekor elhangzott, hogy az három részből áll. Első egységében tartalmaz egy országos és tartományi szintű gazdasági elemzést, másodjára a stratégiai célok kidolgozása, megfogalmazása a cél, majd végül a már alkalmazásban lévő intézkedések fogantatását, illetve újak bevezetését foglalja magába. *„Támogatja a gazdasági titkárság az új cégek, új munkahelyek megnyitását a termelés újraindítása és megőrzése érdekében, a közmunka és gyakornoki programot, külföldi befektetők idevonzásán is dolgoztunk, támogatásban részesülnek azok a külföldi beruházók, akik 3 millió eurótól többet fektetnek be a tartományban, valamint ha 100-tól több új munkahelyet nyitnak. A külföldi befektetőknek lehetőségük nyílik vagy a projektdokumentáció költségét fedezni támogatásból, 100 ezer euróval járulunk ehhez hozzá, vagy egy éven keresztül fedezi a gazdasági objektum bérletét a titkárság.”* Felvállalták a jogi kérdésekkel kapcsolatos konzultáció megszervezését is. Elhangzott ifj. Juhásztól az is, hogy a tartományi szerv érdekelt a zöld munkahelyek megnyitásában, a szél-, a nap-, a víz- és a geoter-

mális energia, valamint biomassa kihasználásában. Meglátásuk szerint a gazdasági szereplők közötti együttműködést kellene serkenteni, mert a jelenlegi piaci viszonyok között az egyéni vállalkozók és termelők nem tudnak betörni olyan piacokra mint az orosz, a kazahsztáni, vagy a fehérorosz piac. *„Erre nyújt megoldást a gazdasági szövetségekbe, klaszterekbe való tömörülés. Ezért ezt az évet a klaszterek évének kiáltottuk ki. Minden gazdasági ágazatban szeretnénk elérni, hogy klaszterekbe szerveződjenek a gazdasági szereplők az év végéig.”* – zárta le a programismertető előadását a titkárhelyettes.

SZA

Értesítés

Kishegyes község Önkormányzata a szabadkai Caritasszal együttműködve 2008. óta működteti községünkben az idősek házi betegápolási szolgálatát, amely két évvel később, az az 2010-ben a Nők Kishegyesi Fóruma által kezdeményezett falugondnoki szolgálattal bővült.

Az idősek és betegek házi betegellátását és a házkörüli munkát községünkben jelenleg a következő személyek végzik:

Kishegyesen: Majtényi Andrea – házi kisegítő valamint Szűcs István falugondnok

Szikicsen: Ivanović Milena - házi kisegítő és Raičević Vladimir falugondnok

Bácsfeketehegyen: Major Karolina – házi kisegítő és Ali István falugondnok
Aki szeretné igénybe venni a Községi Házi Betegellátás Szolgálatát, illetve környezetében ismer olyan idős személyt, kinek szüksége van a betegállátásra, a következő személyeknél kaphat közelebbi tájékoztatást:

Kocsis Margitnál, a szolgálat koordinátoránál személyesen vagy a 062/ 293-251 telefonon,

Zsidai Erzsébetnél, személyesen vagy a 063/ 885- 6226 telefonon, illetve Marija Kontićnál, személyesen vagy a 024/731- 424 telefonon.

SZENT SZÁVA

Valamikor 1995-ben teljes vallásszabadságot hirdettek meg Szerbiában.

2000 után az iskolákban megszerveztük a különböző történelmi egyházak hitoktatását diákjaink számára, ettől kezdve január 27-én ünnepeljük a szerbiai iskolák védőszentjének napját, SZENT SZÁVÁT. Örömmel vetjük tudomásul iskolánkban, hogy vendégeink között mindig ott voltak a történelmi egyházak képviselői is. Ez azért volt öröm számunkra, mert látható volt mindenki számára az ökumenizmus élében.

Az idei évben is jelen volt a pravoszláv egyház képviselője Kezan úr, a katolikus egyházat Brasnyó Ferenc kato-

likus atya képviselte és mindenki nagy öröme a református egyházat Csete Szemesi István református püspök képviselte.

Mindegyikőjük a tiszteletről, megértésről és szeretetről beszélt és az emberek értették szavaikat, én viszont nem értem az emberek miért nem tudják a többi napon is befo-
gadni a jót, még egy ugyan azon felekezeten belől sem, pedig én nagyon szeretném.

Reméljük, hogy a jövő igazságot és békét hoz a szívekben!

Bojtos Béla

MANAPSÁG

A befektetések országos listáján a Júlia malom és a Renesansa cég is kiemelkedő helyet foglal el

A türelmes és komoly szakértelmet követelő munka eredményeként ma már elmondhatjuk, hogy sikerült egy attraktív agro-ipari parkot létrehozunk. – mondja **Nagy Zita**, a Small Steps Kft. projektvezetője

A községben megtörtént hatalomváltást követően több alkalommal képezte vita tárgyát a Small Steps Kft. által vezetett ipari park és a község között fennálló jogviszony. Fejtsük ki az Olvasóknak a tulajdonjog részarányát, illetve tekintsünk vissza a kezdetekre. Mi volt a cél a megalakulásukkor, és minthogy a kezdetektől képviseli helyi szinten a céget, hogyan értékeli az eddigi munkát?

A Small Steps ipari parkkal foglalkozó cég 2004 októberében alakult, önkormányzati és osztrák tőke társításával. A tulajdonjog a kezdetektől 90 % -ban a Small Steps Holding Kft. kezében van, míg a fennmaradó 10% a községi Önkormányzaté. A cég fő feladata az ipari park infrastruktúrával való felszerelése, a befektetők idevonozása, valamint a már jelen lévő befektetők adminisztratív és operatív jellegű segítése. A helyi Önkormányzat előző és jelenlegi vezetőségével is korrekt viszonyban vagyunk. Együttműködésünk lényege, egy befektetőbarát környezet létrehozása, a beruházók idevonozása, valamint új munkahelyek nyitása. A türelmes és komoly szakértelmet követelő munka eredményeként ma már elmondhatjuk, hogy sikerült egy attraktív agro-ipari parkot létrehozunk. Az elmúlt két év szolgál bizonyítékul arra, hogy elképzeléseink és ötleteink megvalósíthatóak, hitelesek!

A 2011-ben megérkezett Júlia malom, mely eddig közel 7 millió eurót fektetett be és 31 munkást foglalkoztat, ezzel a teljesítménnyel megszerezte az 5. helyet országos szinten a *“Legnagyobb befektetések a mezőgazdaságba és az élelmiszeriparba 2011-ben”* listán. Valamint a 2012-ben kezdődő Renesansa térsztagyár építése, aminek létrehozása a mai napig 2 millió euróba került, és eddig 6 községbeli munkást foglalkoztat, szintúgy kiemelkedő 9. helyet foglal el országos szinten a fent említett befektetések kategóriájában a 2012-es évben.

Nem volt zökkenőmentes a hatalomváltás Kishegyes községben. Ez miként hatott a befektetői érdeklődésre?

A befektetők bizalma igen kényes kérdés, ezt mindannyian tudjuk. Semmiképpen sem volt jó hatással a befektetők érdeklődésére ez a hosszú és bizonytalan hatalomváltás. A befektetők általános elvárása egy stabil üzleti környezet, melyben megkapják a helyi Önkormányzat segítségét, mely az egyszerű, átlátható és gyors ügyintézésben nyilvánul meg.

Megváltozott a székhelyük. Ügyfeleik miként boldogultak a szituációval?

A mai digitális világban egy iroda földrajzi elhelyezkedése igazán mellékes dolognak számít. Attól függetlenül, hogy megváltozott a cég székhelye és telefonszáma, ügyfeleinkkel zökkenőmentesen tudjuk folytatni a munkát, hiszen kellőképpen tudtunk mindenkit értesíteni az új elérhetőségeinkről. Minden változás hoz

magával valami újat, valami jót, így van ez a mi esetünkben is!

Cégük létrehozott egy önéletrajzokat tartalmazó adatbázist. Jelenleg mennyi jelentkezőt tartanak ebben nyilván? Olvasóinkat bizonyára az is érdekli, hogy a több éve bejelentkezett személyeknek kell-e frissíteniük jelentkezésüket?

Számunkra nagyon fontos, hogy az ipari park dolgozói a község lakosainak sorából kerüljenek ki, ez megfelel a beruházóknak is, és mindenképpen a község javát szolgálja. Szeretném hangsúlyozni, hogy mi nem csupán helyszínt vagy földet kínálunk a befektetőknek, de ingyenesen hozzájuthatnak az adatbázisunkhoz is, melyet a Nemzeti Foglalkoztatási Hivatallal együtt vezetünk befektetőink számára, és igényeiknek megfelelően.

A létrehozott adatbázisban több mint 1200 dolgozni akaró ember önéletrajza van nyilvántartva. Fontos, hogy mindig pontos, naprakész információkkal rendelkezünk a szabad munkaerőt illetően, ezért kérek minden olyan személyt, aki átadta önéletrajzát, de időközben megváltoztak az elérhetőségei, jelezze felénk ezen változásokat. Elmondanám azt is, hogy továbbra is várjuk a jelentkezőket. Látogassanak meg bennünket bácsfeketehegyi irodánkban a Marsall Titó 36-os szám alatt, keressenek bennünket az interneten www.small-steps.com vagy telefonon a 024 41 00 260-as számon.

Információink szerint a Renesansa tészta- és kekszgyár megkezdte a munkások alkalmazását. Az említett befektető érkezésekor azt nyilatkozta, hogy 20 munkást foglalkoztat majd a községből, és 40 saját munkást utaztat Verbászról. Hol tart most tulajdonképpen ez a folyamat? Mikortól várható a tészta- és kekszgyár teljes kapacitással történő beindulása?

Az épület szerkezetiileg teljesen kész. Belső munkálatok folynak pillanatnyilag a gyár csarnokban. A tulajdonos tervei alapján idén március végére készül el a gyár csarnok, ahol tavasztól teljes kapacitással folyik majd a munka. 2012 december utolsó napjaiban adta le a cég az első kérelmet a munkaerőre vonatkozóan. Akkor szakképzett gépjárművezetőket kerestek, majd később fizikai munkásokat a termelési folyamatba. Jelenleg magasan

képzett technológusokat keresünk nekik. Kéréseik folyamatosan érkeznek, ezekhez mérten reagálunk, és a Nemzeti Foglalkoztatási Hivatallal együttműködve ajánljuk a kért munkaerőt. Ezek a munkások Verbászra járnak dolgozni-betanutni, amíg a bácsfeketehegyi részleg elkészül.

Folytatnak-e tárgyalásokat új befektetőkkel?

Nagy figyelmet fordítunk rá, és munkánk nagy részét a további beruházók idevonzásába fektetjük. Viszont hozzátenném, hogy Szerbiában hivatalosan jelenleg 630 befektetési helyszín van nyilvántartva (a Siepa- mint külföldi befektetésekkel foglalkozó ügynökség nyilvántartása szerint), melyek mindegyike arra törekszik, hogy odavonzza az adott beruházót. Ennek ellenére elmondhatjuk, hogy folytatunk tárgyalásokat más érdeklődő befektetőkkel is. A már itt lévő befektetők jelentik számunkra a legnagyobb reklámot, hiszen a jó példa követendő. Emellett természetesen igyekszünk minden nagyobb befektetési jellegű rendezvényen jelen lenni, bel- és külföldön egyaránt, és elmondani azt, hogy a befektetések legjobb helye Kishegyes község ipari parkjában van.

Hogyan értékeli az elmúlt évet, és milyen elvárásokkal, tervekkel tekint cégük a 2013-as esztendőbe?

A 2012-es év igencsak „hullámmónak” mondható. Az év eleji nagyobb volumenű érdeklődés a lehetséges befektetők részéről, az év derekán megérkezett Renesansa cég, valamint az év második felében történő infrastruktúrális beruházás, a vízvezetékek kiépítésébe, bel- és külföldi kiállításokon való részvétel, alapvetőleg mind pozitív előrelépést mutatnak.

A 2013-as terveink között szerepel elsősorban az új befektetők idevonzása-**munkahelyteremtés**, valamint a még hiányzó, de szükséges infrastruktúra (gázvezeték és a Malom út, valamint a vízvezeték) kiépítése, a községi Önkormányzattal együttműködve, valamint a Nagyberuházási Alap és a Tartományi Gazdasági Titkárság ígért segítségével.

SZ.A.

AKKOR GONDOLKOZZUNK...?

PING - PONG

Majdnem századszor jelentkezem azóta, hogy először megkértem Önöket, hogy „Akkor gondolkozunk”, mert nem tudtam lenyelni, hogy Boris Tadić első megválasztásakor, mindenki csak csapott, elfásulva, hogy ez sem lesz jobb a többitől. Egyszerűen, ha csak egyetlen mondatban akarnék erről beszélni, azt kellene, hogy mondjam: igazuk volt/lett. A dolog nem ilyen egyszerű, még akkor sem, ha ma nem élünk olyan jól, mint Ante Marković idejében, de sokkal rosszabb is lehetne sorunk, de lehet, hogy az, jobb is lenne.

Először is mi a nyugatnak nem vagyunk kelet, a keletnek nem vagyunk nyugat, egyikhez sem tartozunk. Itt kezdődik a címben megjelent keleti sportjáték az asztalitenisz (ahogy nálunk hívják), tehát szerva ide, pont oda, a labdát, ami meg jelképesen mi vagyunk, mind a két fél püföli teljes erejéből. Tudjuk, hogy az ókor végén, majd a középkorban itt húzódott a keleti és a nyugati kultúra és filozófia, értsd az egyházak közötti határ. A konzervativizmust képviselő Bizánc, és a reneszánsz fejlődés felé kacsingató Nyugat Európa közötti érintkezési pont, ami, mondhatnánk soha sem volt nyugodt, szikramentes. Sajnos e határ mindkét oldalára települtek le a magyarok és a délszlávok is. Volt is, de ma is megvan az itt élő polgároknak ebből a baja. Úgy akarunk élni, mint a bizánci despoták, természetesen a nyugati neoliberális elveket vallva. Modernek vagyunk, őseink törvényeit tartva. Itt is az ellenfelek a konzervatívok és a modernek, a nép meg már megint a labda.

Van még egy felosztás itt Európában, az észak és a dél, vagyis a szociális érzékeny észak, a skandináv országok, és a szegény, vagyis neoliberális, gazdagokra és

szegényekre szakadt dél.

Mi ötven évig egy furcsa öszvérrendszerrel akartuk legyőzni több száz éves lemaradásunkat, átugorva két történelmi korszakot, a feudalizmust és a kapitalizmust és minden idegen elnyomatásból fakadt lemaradást. Erről török, arról labanc. Az egység hiánya miatt ez bizony nagyon is sokáig tartott, a törzsi megosztás miatt. Előbb tűntek el a zsarnokok, mint, hogy mi legyőztük őket. Igaz, itt, ott azért rúgtunk a haldokló fenevadba, mégis kellett, hogy a győztes oldalán mi is megjelenjünk. (A magyarok ezt a múlt században kétszer is elmulasztották. Becsületből?) Végre azért mégis kibújt a szög a zsákból és az erős hangú új kóristáról kiderült, hogy hamisan énekel. Ez sem lett volna baj, ha csak hangtalanul tátogott volna, de ő harsányan folytatta, és amikor rászóltak, akkor még neki állt feljebb, hogy ő nem hamis, a többiek tévednek. Na, ma itt vagyunk.

Ezt a csorbát akarta kiköszörölni Boris Tadić. Ezt nem lehet úgy csinálni, hogy mindenkinek a kedvébe járjon, mondván, hogy a demokrácia az, ha azt mindenki akarja. Sajnos ez nem sikerült, mert mindenki mást akar(t), és így még a jó ötletek is elvesztek, még a születésük előtt, vagy, ahogy a nép mondja, a sok bába között elveszett a gyerek, meg utána a fürdővízzel kiöntötték a gyereket is. Ez miatt el is veszítették a hatalmukat az Európa felé kacsingató demokraták. (Akármilyen volt, de Titó kellene nekünk!!!)

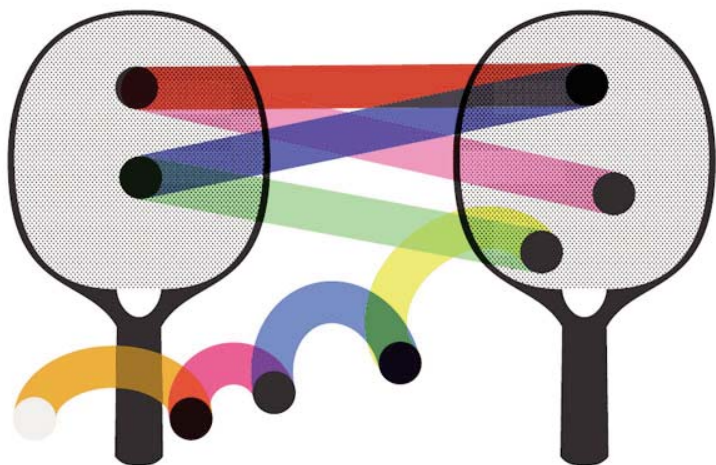
Ez a nagy demokrácia minden szinten ping-pong. A zavaros időkben, amikor a nép örült, hogy él, vagy, hogy túléli a napot, hetet, évet, vagy aki el tudott menni az elment, a zavarosban halászók szépen helyezkedni kezdtek, a népert és a nép nevében harcolni kezdtek a nép ellen levők ellen és így kialakult a hatalmon levők és az ellenzékiek csoportja. A nép maradt a labda. Ha, a nép, szavazáson meg is változtatja a hatalmat, akkor is ő marad a labda. Egymást támadják, de valahogy senki sem sérül. A lusztrációs törvényt egyik sem akarja alkalmazni, mert mi lesz a következő választások után? Mi lenne, a nép lesz a labda.

Valahogy nagyon szeretném, ha szerencsétlenségünkre bekerülnénk az EU-ba, majd ránk hoznák a rendeleteiket, ellenőreiket, és megindulna itt is valami európai, kivéve, ha közben el nem bizánciasodnak ők is.

Éljen Skandinávia!!!!

(Igaz Svédországnak, nagyon jó asztaliteniszezői voltak)

Bíró Csaba

Kulcsszavakban: mulatozás, tanulás és munka

A bácsfeketehegyi Gazdakör Mezőgazdászok Egyesülete 10 éves fennállását ünnepli

*Az idei mezőgazdasági év első szakelőadását decemberben tartották meg, az előadássorozat azóta folyamatosan zajlik szerdánként. A magtermesztő házak ismertetik a tavalyi szárazságban elért eredményeiket, illetve felkínálják a helyi termelőknek a 2013-as évre vonatkozó kínálatukat. A tanulás mellett a mulatozásra is jutott idő, hisz a civil szervezet a tavalyi év végén megszervezte a hagyományos disznótoros bálát. Mindezt **Orosz Kálmántól**, az egyesület elnökétől tudtuk meg, akit arra kértünk, fejtse ki véleményét az ágazatban történő aktualitások kapcsán.*

A mezőgazdaságra is jellemző, mint minden más gazdasági ágazatra, hogy folyamatos fejlődés nélkül nem fenntartható. Egyesületük a megszervezett téli előadássorozattal mindehhez az előrehaladáshoz járul hozzá.

Személyes tapasztalatom szerint sohasem jöttem hiába, mindig valami új tudással tértem haza a szakelőadásokról, amit a gyakorlatba átültetve fejleszthettem gazdaságomat. Csakúgy, mint a bácsfeketehegyi földműves társadalom, amely merem állítani, hogy okulva a hibákból, és bizalmat szavazva az itt megjelent szakembereknek, mára 10-20%-kal eredményesebben termel. Idén is szinte mindegyik magtermesztő ház bemutatkozik szerdánként a bácsfeketehegyi Kultúrotthonban. Ez eddig egynéhány cég ismertette kínálatát, viszont árjegyzékkel még egyikük sem szolgált. Az előadások célja: a bemutatkozó cégek megfigyelt eredményeinek összehasonlítása, s persze az anyagi befektetés szempontjából az ár sem mellékes kérdés.

A helyi termelők számára a környékünkön megvalósított eredmények fontosabbak az országos, vagy a tartományi szinten elkönyveltektől is, hiszen a gazdának ezen a vidéken kell érvényesülniük.

Egyesületünk minden évben vendégül látja a Topolyai Mezőgazdasági Szakszolgálat munkatársait, akik a mintaparcellák eredményeit hasonlítják össze a Telecskai dombok különböző pontjain. Érdekességgként megemlíteném, hogy az említett szakszolgálat szakemberei a növényvédős szerekről tartott előadásuk után egy feljogosító dokumentumot nyújtanak át minden megjelent termelőnek. Ugyanis a legújabb törvények előírják, hogy csakis ezen tudás ismeretében engedélyezett a növényvédőszeres kezelés.

Szórakozásra is jut/ott idő ebben a téli időszakban.

A hagyományos disznótoros bálunk fölöttébb jól sikerült, tagjaink nosztalgiáztak másnap hajnalig. Ezen kívül terv-

ben van egy batyubál megszervezése, amelynek hivatalos részében megtartjuk évi közgyűlésünket is.

Tudjuk azt, hogy nemcsak nálunk, hanem országos szinten is a mezőgazdasági termelők egy kisebb rétege gazdaságilag fölerősödött. Miben látja a kis- és középtermelők megmaradását?

Faluhelyen minden házban van istálló és egy-két sertésöl. Ezeket a már meglévő alapokat, pl. egy fejőstehenet, egy anyakocát is kellene támogatni, hogy ezek a kistermelők biztonságban érezzék magukat, ne legyenek kitéve a veszteséges termelésnek és hizlalásnak, mert tudjuk, hogy saját maga ellen, veszteségre nem dolgozik senki. Siralmas adathoz jutottam, ami a sertések pároztatását illeti, miszerint 30%-nyi csak az anyakocák szaporítása a tavalyi évhez képest. Véleményem szerint ennek beláthatatlan következménye lesz, már az önellátásunk szempontjából is.

Mi a véleménye a kormány mezőgazdasági politikáját illetően, aminek alapján külföldi befektetők jutányos áron juthatnak állami földterület bérléséhez?

A politikusok tulajdonképpen kihúzzák a földet alólunk, nemcsak személyekre gondolok, hanem nemzetgazdaságra. A politikai gazdaságtan szabályai szerint, - aki érintkezett ezzel a tantárggyal az tudja, hogy - az a kis paraszt ember, aki csak annyit termel, hogy a nemzet asztalára teszi az általa megtermelt terményt, még ha önellátó is, tulajdonképpen az államot szolgálja ki, hiszen az nem más, mint a lakosság. S amikor a lakosság alól kihúzzák a talajt, az messzemenően elítélendő, amiben egyesületünk minden tagja egyetért.

Ki(é) a kutya? 2.

A Fecske havilap decemberben megjelent dupla számában ezzel a címmel jelent meg egy írásom, amelyre hihetetlenül sokan reagáltak. Az elmúlt másfél hónap alatt legalább 15-20 ember kérdezte meg ki volt a kutya(gazdája, - akit természetesen elvi okok miatt nem fedtem fel. A beszélgetések során többen rátértek és elmesélték a velük, vagy családtagjaikkal megtörtént kutyával való találkozások élményeit. Amelyek a legtöbb esetben egyáltalán nem nevezhetők kellemes érzésnek. Az egyik ismerősöm arra tippelt, hogy az ő utcájában lakó emberről van szó, illetve annak kutyáiról. Arra a kérdésemre, hogy miből gondolja ezt, elmondta, szemtanúja volt, hogy az illető szomszéd kutyái, amikor kijutottak az utcára vad csaholással rohantak az ablakuk alatt játszadozó kislány felé. A magatehetetlen gyereket sírógörcsöcs állapotban mentették ki az összeszaladt szomszédok.

Beszélgetőtársaim között volt, aki a pálinkafőző kutyáira gondolt, amelyek szintén nagy előszeretettel veszik üldözőbe a házuk előtt elhaladó biciklistákat, motorosokat. A településünk túlsó szélén élő ismerőseimnek is meg volt a saját tippje, és persze az odavágó story-ja is. A napok, hetek múlásával, ahogyan a képzeletbeli tarso-lyomban gyűltek, egyre szaporodtak a kóbor kutyákkal kapcsolatos történetek, kezdett kibontakozni előttem, hogy sajnos nem egy-egy, időközönként megtörténő esetről van szó, hanem egy általános, egész településre jellemző esetek sokaságáról. Mert az nem tűnik soknak, míg az ember elmegy a boltba, vagy a pékhöz és útközben lát pár kutyát az utcán csatangolni, ám amikor bebiciklizi az egész falut – mint pl. a postás, vagy a lapkihordó – és teszi ezt folyamatosan, napról-napra, valójában akkor szembesül, akkor érzékeli, hogy mennyi kutya is van az utcán. Egy ilyen nagyméretű, nagy létszámú kutya-falka esetében óhatatlan, hogy ne történjen incidens, akár egy-egy sokkoló találkozás, alkalmankénti fenyegető maga-

tartás. Annak ellenére, hogy a HK – mint már a múltkor említettük – együttműködik egy kutya-befogó céggel, amely időközönként a mi településünkön is szervez kutya-befogó akciót, sajnos nem mutatkozik elég hatékonynak. Mert, ha még mindig ennyi kutya szaladgál az utcán – sok esetben falkába verődve – akkor bizony valami nincs rendjén. Hogy mi lenne a helyes, hathatós sikerrel járó megoldás, arra minden bizonnyal a településünk előjáróinak kell megtalálniuk a helyes megoldást. Az, hogy most télvíz idején, amikor a kötelező kutyaoltást is végzik egyértelmű, hogy sok kutyát tudatosan, szándékosan kicsapnak az utcára, hogy az odalátogató, a kapun belépő állatorvos még véletlenül se találkozzon kutyával, vagy legalább egyel kevesebb. Mert az is pénz. Ugyanis a kutya(k) védőoltása egyenként 650 dinárba kerül, míg az azonosítóval (chippel) – amelyet egyre intenzívebben szorgalmaznak – való ellátása 850 dinárt tesz ki. Valljuk be egy több kutyával rendelkező háztartás igen csak megérzi ennek a kiadásnak a súlyát, s kényszer helyzetbe kerül. Vagy altatóinjekció, vagy az utca. Kevesen találnak egy köztes megoldást. Kutya egy helyzet.

Zárószóként álljon itt a kutyaoltást végző állatorvos ismerősünk története. A közelmúltban egy eb tulajdonos azzal a kéréssel fordult hozzám, hogy megvizsgálná-e a hozzájuk szegődött kutyust van-e chipje. Láss csodát, volt. A beazonosítás után kiderült, hogy a négylábú egy becsei család tulajdona, ahonnan hat hónapja már, hogy elkóborolt. Másnap már jött is a család apraja-nagyja, hogy a megkerült kedvencet hazavigyék. Mert nem minden a pénzről szól, hanem ha elvétve is, de a szeretetről is. Még ha kutyáról van is szó.

Szukola Béla

ÉRTESÍTÉS

Értesítjük kedves vidéki és külföldi olvasóinkat, hogy ezentúl lehetőség nyílik a „Fecske” havilap postai úton való kézbesítésére. Igényeiket, elérhetőségeiket a lapunk szerkesztőségének e-mail címére küldhetik.

feketicsifecske@gmail.com

A helybeliolvasóink az újságot továbbra is a megszokott elárusítóhelyeken vásárolhatják meg.

Újabb képeskönyv Bácsfeketehegyről

Szokássá vált Bácsfeketehegyen az utóbbi tizenöt évben, hogy rólunk szóló könyvek kiadásával is próbálunk emléket állítani az 1785-ben Feketehegy pusztát saját akaratukból benépesítő kun származású őseinknek és az utánuk jövő nemzedékeknek.

Minden valószínűség szerint idén a 16. Podolszki József Irodalmi Emléknep keretében március 23-án a Forum könyvkiadó gondozásában bemutathatjuk a sorrendben tizennegyedik falunkról szóló kiadványt, amely *Fényképek Bácsfeketehegy múltjából és jelenéből II.* címmel jelenik meg magyar, szerb és német nyelven. Szeretném ez alkalomból a bácsfeketehegyi Fecske falu lap februári számában felsorolni az eddig megjelent könyvek jegyzékét.

Az első és a legsikeresebb kiadványunk *A megtartó egyház* címmel jelent meg 1997-ben a Forum könyvkiadó szerkesztésében. A feketicsi református egyház történetét feldolgozó kiadványban Ágoston Sándor és dr. Hodossy Imre püspök urak, Kiss Antal esperes úr, Margit István, Póth Lajos, Sárközi Ferenc, Stanyó Tóth Gizella, és dr. Szabó Lajos írásai jelentek meg. A könyvet 2008-ban újranyomattuk és a szerzők sorába felírhattuk dr. Csete Szemesi István püspök úr nevét is.

Kórizs József, Sárándi István, és Sárközi Ferenc közös munkája a *Református halotti és temetkezési szokások Feketicsen 1785-1997* című könyv kiadására 1998-ban került sor, majd pedig 2000-ben, szintén közadakozásnak köszönhetően, a tótfalusi Logos nyomdában napvilágot látott Sárközi Ferenc: *Az idő sodrásában* című helytörténeti kötete.

Az ezután megjelent rólunk szóló kiadványokat újra a Fórum Könyvkiadó szervezésében adtuk ki.

Hallgató Imre: *A feketicsi református templom kétszáz éve.* és Orosz Attila: *Egy püspök élete.* Ágoston Sándor *életútja és munkássága,* című könyvek 2002-ben jelentek meg. Ezután dr. Virág Gábor kishegyesi helytörténész rólunk szóló könyvei következtek *A feketicsi református iskola története* (2005) és a *Feketicsi móringlevelek* (2006) címmel. Ezt követően 2007-ben jelent meg Kórizs József és Sárközi Ottilia: *Stare fotografije Feketića – Alte Photographien von Feketitsch – Régi bácsfeketehegyi fényképek* elnevezésű fényképgyűjteménye.

Régi adósságot törlesztettünk amikor 2009 – 2011 között három kötetben megjelent Sárközi Ferenc: *A múltból merítettem* című könyvsorozata amely nemcsak a szépelemlékű szerzőnek hanem a köré csoportosuló falumonográfia írására

és közösségünk építésére vállalkozóknak is méltó emléket állít.

Az elmúlt évben Sárközi Ottilia és Kórizs József válogatásában megjelent a *Fényképek Bácsfeketehegy múltjából, és jelenéből* című képeskönyv első kötete magyar, szerb és német nyelvű kísérszöveggel. Ezúttal is köszönetet mondok mindazoknak akik fényképet bocsátottak a szervezők rendelkezésére. Remélem, hogy az idén megjelenő második fényképes kötetet jövőre újabb, rólunk szóló kiadvány követi.

Most pedig a Fecske olvasóival is szeretném megosztani a tavaly megjelent könyv előszavában leírt gondolataimat.

Fényképek Bácsfeketehegy múltjából, és jelenéből I. (Előszó)

Az ókori rómaiak egyik bölcsessége szerint a szó elszáll, az írás megmarad. Mai világunkban hatványozottan érvényes ez a megállapítás a fényképekre, amelyek emléket állítanak egy adott pillanatban történt eseményről, annak résztvevőiről.

Rohanó, és változó világunkban biztonságérzetünket növelő, nyugalmat biztosító támpont kíván lenni ez a képeskönyv, amely Bácsfeketehegy ködbevesző múltjából, és gyorsan pergő jelenéből gyűjt össze egy csokornyí fényképet.

A minden élők útján távozott ősök, és a megszületendő utódok iránt érzett felelősség hozta létre ezt a kiadványt, tárgyi emlékként, illő ajándékként az 1785 tavaszán újratelepült Bácsfeketehegyhez kötődő emberek számára.

Egyéni, és közösségi ittlétünkről tanúskodó nyom biztosítása génjeinkbe ültetett ősi parancs. A gyermeket nevelő, földet művelő, házat építő, közösségi életet szervező Bácsfeketehegyiekről szól, a világ minden lakosa számára érthető módon, ez a magyar, német, és szerb nyelven íródott könyv.

Az elmúlt években közösségünkben megérett az igény a múltban történt eseményekről feljegyzett írásos emlékek, összegyűjtött dokumentumok helytörténeti kiadványban történő feldolgozására és közreadására. Az 1997-ben az újvidéki Forum könyvkiadó gondozásában, több szerző közös munkájaként megjelent *Megtartó egyház*, a feketi-csi református gyülekezet életét feldolgozó kötet sikertörténet volt a javából. Az 1200 példányban nyomtatott könyvből, az ünnepélyes bácsfeketehegyi bemutatója napján, 1997 április 6-án, összesen 900 kötet talált gazdára, mivel az érdeklődők 700 kötetet, az egyház pedig 200 kötetet vásárolt meg.

A *Megtartó egyház* újranyomtatására 2008-ban került sor, miközben 1997 és 2011. között tíz másik, Bácsfeketehegy múltjáról szóló helytörténeti jellegű kiadvány is napvilágot látott. A könyvek többsége azért jelenhetett meg mivel a múlt század hetvenes éveiben, a település művelődési életének Sárközi Ferenc tanító bácsi nevével fémjelzett aranykorában, a falumonográfia megírására készülő csoport tagjai összegyűjtöttek sok enyészetre szánt tárgyi emléket, dokumentumot, lejegyeztek számtalan rólunk szóló, feledésre ítélt igaz történetet, és mesét.

Nincs szándékomban felsorolni Bácsfeketehegy múltjáról szóló könyvek, és szerzőik nevét, hiszen az internet vilámgyorsan bővülő, és fejlődő világában az érdeklődők hiteles források alapján megtalálhatják őket. Úgy gondolom azonban, hogy egyszer napvilágot fog látni egy olyan kiadvány is, amely azokról fog szólni, akik morzsánként összeszedték közösségi múltunk történeteit, és azokról, akik valamilyen módon hozzájárultak ahhoz, hogy min-

dez nyomtatott formában könyvként megjelenjen. El tudok képzelni egy olyan leendő könyvet is, amelyben egy helyen fellelhetők lesznek az írott médiában, időszaki kiadványokban, és másutt megjelentetett, Bácsfeketehegy múltjáról szóló helytörténeti írások.

A ma holnap már múlttá válik, ezért nagy felelősség lehetőséget teremtenünk az utánunk jövőknek, hogy megismerjék jelenünket, és múltunkat. Aki nem tudja, hogy honnan jött, az nem tudja azt sem, hogy hová megy. Sokszor hallani ezt az örök igazságot, amely mai rohamosan változó világunkban sem veszít aktualitásából. Úgy gondolom, hogy a Bácsfeketehegy múltjából, és jelenéből merített történetekről készített fényképeket bemutató képeskönyvünk illő köszönet mindazok irányába, akik a rólunk eddig megjelent könyvsorozat adatait összegyűjtötték, rendszereztek, papírra vetették, ki-nyomtatták, elolvasták, és megőrizték.

A *Fényképek Bácsfeketehegy múltjából, és jelenéből* első kötetét, reményeink szerint újabbak is követik. Ebben a könyvben, elsősorban a múlt század hetvenes éveiben a monográfia bizottság által összegyűjtött, és az utóbbi néhány évben Sárközi Ottilia, és Kórizs József helytörténészek által felkutatott régi fényképekből készült válogatást, és a rövid ismertető szöveget találhatunk. A könyv második, színes részében, az elmúlt 2011-es esztendő jelentős eseményeiről készített fényképekből válogattunk, azzal a nem titkolt szándékkal, hogy ily módon is nyomot hagyjunk életünkről az utánunk jövők számára. Ezúton szeretnék a könyv fényképanyagának összeállítói, Sárközi Ottilia, és Kórizs József helytörténészek nevében, köszönetet mondani mindazoknak, akik közreműködtek a könyv elkészítésében, és rendelkezésünkre bocsátották a tulajdonukban levő, kordokumentumi jelentőséggel bíró fényképeket. Szeretnénk itt azt is elmondani, hogy várjuk a további fényképeket, hiszen tervünkben szerepel újabb fényképalbumok megjelentetése az elkövetkező években.

Úgyszintén köszönetet mondunk Kishegyes község Önkormányzatának az anyagi támogatásért, és az újvidéki Forum Könyvkiadó Intézetnek, aki felvállalta a könyv gondozását, és megjelentetését. Reméljük, hogy a Bácsfeketehegyről készített első képeskönyv elnyeri mindazok tetszését, akik érdeklődnek múltunk, és jelenünk történései iránt.

Háromnyelvű kiadványunkkal szeretnénk emléket állítani mindazoknak, akik a mögöttünk levő időszakban Bácsfeketehegy, Feketitsch, és Feketić lakói voltak, valamint mindazoknak, akik ezt a települést szülőföldjüknek, vagy otthonuknak tekintik.

Pál Károly

Szünidős tevékenységek

A Kishegyesi könyvtár valamint a Petőfi Sándor Művelődési Egyesület szervezésében a téli szünetben, Hímezünk – hámozunk címmel hímező tanfolyamot tartottak kezdőknek, Kishegyesen a könyvtárban. A foglalkozást Kollár Ilona és Fürsztner Etelka vezette. Kérdésünkre, hogy milyen céllal vetődött fel a tanfolyam ötlete, Ilus néni a következőket válaszolta: „Rájöttem arra, hogy van olyan gyerek aki míg tőbe sem tud fűzni. Amikor megkérdeztem egy kiskölyköt, azt mondta, hogy nálunk apukám szokta a gombot is felvarrni,- akkor, erről Juliannával, a könyvtár vezetőnőjével és Gabriellával, az ME elnökével beszélve, összeültünk hárman és az a terv született, hogy a szünidőben csinálunk egy hetes programot.”

A cél az volt, hogy a gyerekek egy kicsit kimozduljanak otthonról, és egy kis ízelítőt kapjanak a régi szokásokból, mivel sok esetben bebizonyosodott, hogy nem ismerik

napra mindenki három – négy munkát készített el, amelyet haza is vihettek. A türelmet és kézügyességet is igénybevevő program, sikerélményként hatott mindenkinek. Az oktatók fontosnak tartották megemlíteni, hogy az elkészült munkák megtekinthetők lesznek március 8-án a könyvtár előcsarnokában.

A kishegyesi programmal egyidejűleg Bácsfeketehegyen a Kozma Lajos könyvtárban is szünidős foglalkozások zajlottak. Ludrován Natália, foglalkozásvezetőt arról faggattuk, hogy a három nap alatt, milyen ötles tárgyakat készítettek el. „A karácsonyból már kicsúsztuk, és az ünnepre nem tudtuk készülni; mivel a téli szünet nincs úgy megadva, hogy erre lehetőségünk legyen, ennek ellenére igyekszem olyan dolgokat összeállítani, hogy kapcsolódjon a télhez, hogy egy kicsit érezhessük a télnak a szelét.”

Időszűke miatt az idei Szerencsekerék – hagyományos

még hagyományainkat sem, pl. mit és hogyan varrtak, kézműveskedtek, stb. Ezeken a téli foglalkozásokon nem csak hímeznek, hanem különböző figurákat is készítenek pl. csuhéból. Lassan közeledvén a tavasz és egyben Húsvét felé, tojásírást is fognak szervezni. Az ötletek határtalanok, már a nyári programok is tervbe vannak véve, mint például a nemezelés, a batikolás, a fafaragás oktatása, a szövés stb.

Fürsztner Etelkától, a foglalkozás másik vezetőjétől afelől érdeklődünk, hogy mekkora volt az érdeklődés a tanfolyam iránt: „Meglepetésünkre igen sok gyerek jött össze, habár én mindig azt mondom, hogy még mindig nem elég, több is jöhetett volna, de foglalkozás szempontjából ez a létszám teljesen megfelelő volt.”

Ha a csoportban lévők száma meghaladja a huszas létszámot, akkor két személy már nem igazán elegendő ahhoz, hogy vezesse azt, mivel többnyire mindenkit egyénileg kell rávezetni a munka folyamatára. Azt is tanítani kell, hogy hogyan ajánlatos fogni a tűt, ahhoz, hogy a legalapvetőbb dolgokat megtudjuk oldani a mindennapi életben. Ilyen például egy bárminemű ruhadarab felférelése. Az öt napig tartó tanfolyam alatt, három leg-
elemibb öltéstechnikát sajátíthattak el a gyermekek, mégpedig a szálöltést, láncöltést és a pelenkaöltést. A záró-

társasjáték elmaradt, ezért kárpótlásként olyan feladattal indultak a gyerekek, miszerint sajátos, egyedi társasjátékot kellett készíteniük, mellyel odahaza is tudnak játszani. Versenyszellem is beleivódott lassan a programba, mivel készült egy felfüggeszthető hatalmas kutya állkapocs is, és feladatként papírsontocskákkal kellett abba célbadobni, beletalálni. „Szóló szőlő, mosolygó alma, csengő barack” címmel mesefeldolgozás és képeslapkészítés került napirendre a második nap folyamán. A harminc főből álló kis csapat, utolsó, pénteki programzáróján, használt izzókból kispingvineket készített. Manapság a szünidő sokaknak már csak a számítógép melletti szórakozást jelenti, viszont láthatóan sokminden másban is meg lehet találni a kikapcsolódást. Társaságban lenni illetve azt keresni, a kreativitást megvalósítani, kézügyességet fejleszteni, és természetesen önfeledten nevetni; - mindezekre kiváló példa és kezdeményezés a fent említett szünidős programok szervezése.

Szabó Andrea és Tóth Anita

LÉLEK SZÁRNYÁN

REMÉNYSÉGGEL AZ ÚJ ESZTENDŐBEN

„Ne nyugtalankodjék a ti szívetek: higgyetek Istenben, és higgyetek én bennem.” Jn 14, 1

Mostani írásomban néhány igei, új évi gondolatot, biztatást szeretnék megosztani az olvasóval a megjelölt bibliai vers alapján.

Nem marad más hátra, mint ahogyan az elmúlt évben tettük, most is elcsendesedünk és figyelünk arra az ígére, amit Jézus mondott, és amelyikben üzenetet találunk, olyat ami minket elcsendesít, megnyugtat, reménységgel tölt el. Jézus ezeket a gondolatokat akkor mondta el a tanítványainak, amikor már készülődött a halálra. Már nagyon kevés idő volt hátra a nagypénteki eseményekig. Ő idejében, alaposan felkészítette övéit, az Ő tanítványait arra az időre, amikor Ő már nem lesz velük. Jól tudta, hogy nyugtalanság fogja betölteni az ő szívüket. „Ne nyugtalankodjék a ti szívetek, higgyetek Istenben, és higgyetek én bennem”. Jézus már tudta, hogy mi vár rá. Tanítványai hallani sem akartak arról, hogy Ő meg fog halni. Mi lesz övelük? Hogyan fogják majd végezni az egész világra szóló kiterjedő szolgálatot, az örömmüzenetnek a hirdetését? Azt tudták, hogy Jézusból erő árad feljük, és az, az erő képessé teszi őket minden szolgálatnak végzésére. De ha nem lesz többé velük, akkor mit csinálnak ők egyedül? Ne nyugtalankodjék a ti szívetek, se ne féljen, hangzik a jézusi biztatás egykor a tanítványok felé ma pedig felénk.

Az új esztendő első napjaiban a mi szívünkben is ott van a nyugtalanság, a bizonytalanságérzés és talán a félelem is. Olyan világban élünk, amelyben mindenkinek van oka a nyugtalanságra és a félelemre. Mindenki nagyon is tisztában van vele, hogy a nyugtalanság és a félelem a létbizonytalanság miatt van. Minden félelemnek és nyugtalanságnak a mélyén tulajdonképpen a halálfélelem van. Ezért mondja Jézus a tanítványoknak: Ne nyugtalankodjék a ti szívetek, se ne féljen. Azt hiszem így az új esztendő kezdetén a félelmes és nyugtalankodó szívű emberek között senki sincsen, aki ne szeretne megerősödni és bátran nekivágni ennek az új esztendőnek, amely ismeretlen, amelyikről nem tudjuk, hogy mit hoz reánk, és nem tudjuk, hogy milyen próbák elé állít bennünket. Ne nyugtalankodjék a ti szívetek, hangzik ismét a jézusi biztatás. Mivel vigasztalja Jézus a nyugtalankodó embereket? Azzal, hogy elindul egy úton, amely nem a nagypénteki keresztfán és a sírgödörben végződik. „Az én atyámnak házában sok lakóhely van, elmegyek oda, hogy nektek is helyet készítek.” És ha majd elmegyek, akkor újra visszajövök, hogy magamhoz vegyelek titeket. Ezzel az üzenettel valójában a félelemnek a gyökerét tépi ki szívünkéből Isten. Nincs okunk félelemre és nyugtalanságra, ha visszatekintünk az elmúlt esztendő eseményeire, bármilyenek is voltak azok, megtanulhatjuk azt, hogy Isten vezet bennünket. Egyik bajból és veszedelemből a másikba is belevisz, de ott se veszi le rólunk a kezét. Azt mondják, hogy aki fél, az semmire sem tud menni, csak a bátor emberek viszik valamire az életben. Az is biztos, hogy bátorsága nem lehet annak, akinek szívében nincs hit.

Félelem is lehetne a szívünkben, hiszen minden nap érezzük, hogy egyre nehezebb, egyre közelebb sodródunk a véghez, és gyengül a mi erőnk. Egészen kicsi,

jelentéktelen események kiborítanak bennünket, és nincs ellenállóképességünk, könnyen meghátrálunk, megfutmodunk. Milyen sok ember futamodik meg körülöttünk. Nemcsak azokra gondolunk, akik elmennek más országokba és gyökértelenné lesznek. Talán azok is, akik azt mondják, nem érdemes már élni. Nagyon nagy nyomorúság származik abból, hogyha ez a bátorság, az életnek a bátorsága, vagy az életre való bátorság hiányzik a mi szívünkéből. Jézus azt mondja: az én Atyámnak házában sok lakóhely van, gyertek velem azon az úton, amelyen én haladok. Ezt támasztja alá az ige, amikor erről olvasunk, hogy: „Én vagyok az út az igazság és az élet.” Én vagyok az út mondja Jézus, amely nemcsak azt jelenti, hogy Ő megmutatja milyen úton haladunk tovább, hanem azt mondja magáról, hogy Ő az út. Mi az értelme a jelentése ennek az ígének? Az, hogy Ő velünk jön. Benne vagyunk, mozgunk és élünk és nála nélkül semmit sem cselekedhetünk. Én vagyok az út mondja Jézus, és veletek megyek egyik esztendőből a másikba és én fogom a kezeteiket a kórházban, a megpróbáltatások közepette, ott leszek veletek munkahelyeteken, ahol az életnek válságos eseményeit élitek át. Rám mindig számíthattok, hogy majd ott leszek mellettetek akkor is, amikor már a család tagjai is lassan-lassan elmaradnak tőletek, és én fogom a kezeteiket nagypénteken keresztül húsvét hajnaláig, mennybemenetel napjáig el nem hagylak titeket, és utána még közelebb leszek hozzátok, megerősödhetek és reménységetek lesz: Én vagyok az út az igazság és az élet.

Ha visszatekintünk az elmúlt esztendőre, akkor eszünkbe juthat a sok-sok út, amelyen jártunk. Mindenki utazott, még az is, aki el sem hagyta lakóhelyét. Mindannyian elég hosszú utat tettünk meg, 365 napig tartó utat, és ennek az útnak nagyon sok tanulsága van. Gondoljunk vissza azokra. Az örömdetes eseményekre, legyen tele a szívünk azért, amit átéltünk. A szomorú percekre és órákra is gondolhatunk. A veszélyes pillanatokra, amikor egészen közel voltunk a halálhoz. Nem a mi ügyességünk és találékonyságunk, hanem Isten segítő, megmentő és szabadító keze emelt ki bennünket a mélységből, a fenyegetett helyzetekből. Egy olyan út áll előttünk ebben az esztendőben is, amely még rengeteg ismeretlent tartogat számunka. Ugyanakkor reménységgel kell, hogy eltöltsön bennünket az a tény, hogy ezen az úton nem egyedül kell járnunk, hanem egy olyan útítárral, aki soha nem hagy cserbe, aki fogja a kezünket, örömben és bánatban egyaránt. Bízunk sorsunkat, életünket, erre a biztos útítársa az előttünk levő új esztendőben is, arra, aki tegnap és ma és örökké ugyanaz.

“A magyar kultúrát élni kell, minden nap!”

Ezt üzeni dr. Szőke Anna a Magyar Kultúra Napja alkalmából

Kishegyesen az egykori néptanítók hagyományörző munkássága előtt tisztelegve emlékeztek meg a Magyar Kultúra Napjáról. Az esemény a Kishegyesi Könyvtár szervezésében jött létre, és dr. Szőke Anna előadását a kishegyesi Dudás Virág Ervin hegedűjátéka tette felemelőbbé. A kishegyesi néprajzkutató Sárközi Ferenc tanító bácsit igazi polihisztként emlegette előadásában.

Véleménye szerint a vajdasági magyar kultúra milyen helyet foglal el az egyetemes magyar kultúrában?

Bori Imre tanár úr kérdésére, miszerint a határon túli magyar irodalom hozzátartozik-e az egyetemes magyar kultúrához, személyes véleményem alapján azt tudom mondani, hogy hozzátartozunk. A vajdasági irodalomnak van egyfajta különlegessége, hiszen mindig valamennyi-

vel avantgárdabb volt az anyaországínál. Más kérdés, hogy mit értünk a kultúra fogalma alatt, mert mindenki másként látja a kultúrának a lényegét. Taylor szerint kb. 150 meghatározás létezik a kultúrának a fogalmára. Túl nagy különbségek nincsenek anyaországi és határon túli kultúra között. Esetleg megvannak azok a területek, ahol mi külhoni magyarok (a legfrissebb definíció szerint) többet tudunk felmutatni. Főlnézek az erdélyi és a kárpátaljai kollégákra, mert nagyon jártasak Erdély és Kárpátalja történelmét illetően, ellentétben a vajdaságiakkal. Pl. ha egy erdélyi vagy kárpátaljai néptáncossal beszélgetek, jól ismerik szülőföldjük történelmét, gondolok a magyar vonatkozásokra. Nálunk ezt nem tapasztalom, viszont ez a kultúránk szerves része, nemcsak a magyar egyetemes történelmet kell ismerni. Ma már a magyar politika abba az irányba halad, hogy minél jobban tisztában kell lennünk egymás kultúrájával. Azért itt mégiscsak meg kell húzni a határt, mert véleményem szerint elsősorban a miénkről, a vajdaságról kell tudni.

Hogyan éli meg a Magyar Kultúra Napját Kishegyesen?

Büszkén. Szeretem, hogy ennek a közösségnek a tagja lehetek. 2010 óta Kishegyes díszpolgára vagyok. Fiam a cím elnyerésekor azt mondta, hogy ez életem legnagyobb kitüntetése, mert a saját közösség elismerése mindig a legnagyobb érték. Azóta többet foglalkozom a kishegyesi néphagyományokkal, kultúránkkal, annak megőrkítésével. Tulajdonképpen a most megtartott előadásom is e munkálkodás része. Vállaltam, hogy ide tartozom, itt kell ünnepelnem a kishegyesiekkel. Őszintén megmondom, mesterkéltnak tartom a kultúra napját ilyen formában, ahogy elbogatellizálták. A magyar kultúrát élni kell, minden nap. Szeretném, ha kultúra napja többször is lenne az emberi lelkekben, és többen, sőt nem mindig ugyanazon kör látogatná művelődési programjainkat.

Az összetartozás érzésének erősítésére éppen a kulturális építkezés a legjobb eszköz. Ön

szerint a vajdasági magyarságban mennyire erős vagy megvan-e az összetartozás érzése?

Inkább szubkultúráról beszélnek. Pl. a néptáncmozgalom résztvevői egymás közt összetartoznak szubkultúráként. Jó kérdés, hogy a színpadi formát nyerő produkciójuk, mennyire közösségmegtartó erejű. Számomra akkor lenne kohéziója, ha a táncházakat úgy szerveznék meg, hogy néptánc oktatással bekapcsolnák a fiatalokat. De ugyanúgy az irodalmárok között is egy rétegekultúra alakult ki. E területen is nyitni kellene. Az tény, hogy van a magas és a közkultúra, és a magas kultúrát szélesebb körben ki kellene bővíteni. Azért, hogy pl. Csépe emléknepokkor ne mindig ugyanazon kör jöjjön el, hanem új arcok is tekintsek meg előadásainkat. Az én fiatalságomban a

kultúra összemosásától. A kultúrák keveredése azokban a közösségekben - főleg Bánátban - figyelhetők meg, ahol a szerbség többségben van a magyar lakossághoz képest. Így elvesznek a magyar különlegességek pl. megszűnik a vasárnapi ünnepi ebéd, helyette föltálalják még délelőtt a sültmalacot. Tudatosítanunk kell az emberekben a magyar életvitel megtartását, azokon a településeken, ahol a magyarság fölényben van, és ahol még élnek magyarok. Nagyon erős a ráhatás különben.

A néptanítókkal foglalkozó kutatását még korántsem fejezte be. Eddigi feltérképezése során milyen kedves élményekkel gazdagodott?

Tipikus életutak ezek, és magukba hordozzák a

Elhangzott dr. Szőke Anna előadásában Sárközi Ferenc tanító bácsiról:

„Ma már nem biztos, hogy találánk ilyen sokrétű embert. Édesapja faragni, Nagypáti Kukac Péter pedig, aki bejáratos a családhoz, festeni tanítja. Ha fizetés hiányában a karmester nem hajlandó vezényelni, továbbfejleszti gyermekkorában e téren megszerzett tudását. Fölerősíti az amatőr színjátszást Feketicsen, színpadra viszik a János vitézt, tájolnak vele, mindaddig míg az akkori hatalom nem tiltja be az előadást. Elnöke a Feketics Művelődési Egyesületnek, és Szekeres László, szabadkai régésszel ásatásokat folytatnak. Feketics eredeti helyét, Feketeegyháza alapjait keresik. Településmonográfiájának megírásához nagyban hozzájárulnak a híres feketicsi Péntek esték. Az eseményen szépszámu közönség előtt az előadók a régmúltról beszéltek, mint pl. a Mária napi szaladás. Tanítási óráit pedagóguskollégáihoz képest igyekszik több gyakorlattal megtölteni. De hogyan is indul el a gyűjtőúton? Házi feladatnak adja, hogy a gyerekek gyűjtsenek képet az egykori feketicsi szélmalomról. Senki sem talál ilyet. Ez a tapasztalat készíti arra, hogy begyűjtse a meglévő népi kultúra tárgyait. Létrehozza az első gyűjtemény-múzeumot Feketicsen. Mindezt a falu lakosságának összefogásával. Ebből is látszik, hogy Sárközi Ferenc tanító bácsi cselekvésre ösztönző ereje megkérdőjelezhetetlen volt.”

kultúra az egy szenzáció, egy csodálat volt. Operába, színházba jártunk kötelező jelleggel, és máig hálás vagyok a tanáraimnak ezért. A kultúra iránti igényességet kellene fokoznunk. Valahogy mozgásban kellene tartanunk a gyerekeket, fiatalokat, annak ellenére, hogy faluhelyen nincs színház, opera, nincsenek állandó jelleggel tárlatok.

Vajdaságban többnemzetiségű terület révén sok nemzeti kultúra érintkezik egymással. Véleménye szerint ez miként hat a mi magyar kultúránkra itt, Vajdaságban?

Meg kell tanulnunk, hogy magyarnak lenni az egy életstílus. A magyar életmódot kell folytatnunk, meg kell tartanunk hagyományainkat, szokásainkat, ismernünk kell költőinket, zeneszerzőinket, képzőművészeinket. Látogatnunk kell színházi előadásainkat, a szerb előadásokból is érdemes csipegetni, de elhatárolódva a két

történelem tanúságát. Ilyen gazdag Engi László csókai, Miklós Erzsébet tiszaszentmihályi, Teichmann Magdolna fejrtelepi, Kucsera József magyarcsernyei, Galambos Erzsébet kishegyesi és a szomszédos bácsfeketehegyi Sárközi Ferenc tanító bácsi életpályája. Bennük még erőteljesen élt az elhatározás a magyar kultúra megtartására és éltetésére. Sokszor borotvaélen táncoltak, mert meg kellett felelniük az adott hatalomnak is, hogy ne veszítsék el állásukat. A néptanítók a letűnt világ legellentmondásosabb figurái voltak. A nemzet napszámosaként ismerjük őket, akik megosztották az életüket a falu népével. Az elmúlt évtizedek történetírását végezték. Mára azonban a néptanítói státusz feledésbe merült.

Szabó Andrea

A GYÓGYNÖVÉNYEK RENESZÁNSZA

A növények gyógyszeres felhasználása napjainkban újból felfelé ível.

A növényi hatóanyagok felhasználásával értékes gyógyszereket gyártanak. Régen a gyógynövényeket aszerint használták, hogy sokéves tapasztalat alapján milyen betegség gyógyítására vált be. Ez az empirikus felhasználás független volt attól, hogy tulajdonképpen hatóanyagát ismerték volna. Ma már a gyógynövények alkalmazásában ez a használati mód visszaszorult és mindinkább előtérbe került a hatóanyag pontos ismerete, hatásmechanizmus alapján, tudományos kutatások igénybevételével történő, pontosan meghatározott mennyiségekben való feldolgozása, majd adagolása. A kellemetlen mellékhatások csökkentése is fontos feladat. Több növényi anyagot sikerült már mesterségesen- teljes szintézissel- előállítani.

Egy népi gyógyszer a ginszeng gyökér a borostyánfélék családjába tartozó PANAX GINSENG nevű évelő növény gyökere. Ez a növény a szubtrópusi vidékeken honos. Észak és Dél- Koreában, Nepálban, Mandzsúriában, Kínába terem. A nagy kereslet miatt termesztik is.

Ginszeng gyökér

borostyánfélék is rendelkeznek e hasonló tulajdonságokkal. A kísérleteken kimutatták, hogy a sportolókon végzett felmérések pozitív eredményeket mutattak. Az ősi

A ginszeng gyökér igen hasonlít az emberi alakhoz. A hatóanyagot csak a gyökér tartalmazza, amelyet 6-8 éves korában gyűjtenek be, majd szakszerűen megszárazítják. E növénynek sokirányú gyógyhatása van.

Az eddigi megállapodások szerint az általános közérzetet erősíti, ellenállóbbá teszi, ezért megelőzőként, fertőző megbetegedések ellen is ajánlják. Általános erősítő hatása miatt nemcsak a leromlott fizikai állapotot, hanem a kedélyállapotot is kedvezően befolyásolja. A szívre és a vérkeringésre gyakorolt hatása révén erősíti a szív izomzatát, szabályozza a vérnyomást, serkenti a vérkeringést, javítja az anyagcserét, az emésztést, enyhíti a máj, a lép és a hasnyálmirigy bántalmait. Ajánlják a szorongó, neurotikus betegeknek is. Tehát nem valamely meghatározott betegség különleges gyógyszere, hanem általános állapotjavító. Kezdték vizsgálni, hogy esetleg más

tapasztalatok alapján használatos népi gyógyszerek kiváló hatása már sokszor bebizonyosodott.

Világszerte megnövekedett a kereslet a természetes anyagok iránt. Az kétségtelen, hogy a gyógyszerbe vetett hite az embereknek igen jelentős tényező, azonban a gyógyszerkutatás jó néhány növényi szernek már felderítette a korábban ismeretlen hatásmódját.

A vietnami balzsam, és olaj, amelyet fejfájás, reumás, ízületi, de ideges panaszokra is alkalmaznak. Teljesen ártalmatlan, semmiféle káros, de még hátrányos mellékhatása sincs, ezért is megtartotta jelentőségét. Napjainkban a fitoterápiának megvan a mai helye és szerepe.

Kórizs József

ELSŐ AZ EGÉSZSÉG

VAJON MEGGYÓGYÍTJA A C-VITAMIN A NÁTHÁT?

Amikor már azt gondoljuk, mindent tudunk a széles körben legismertebb vitaminról, az aszkorbin-savról, akkor kitűnik, van még tanulni valónk róla. A Nobel-díjas magyar tudós Szentgyörgyi Albert –akinek neve összeforrt a C-vitaminnal- felfedezése óta óriási karriert futott be ez a gyógyszer, évről-évre egyre csodálatosabb tulajdonságai derülnek ki. Népszerűségben méltán vetekszik az örökifjú aszpirinnel és a tüneményes kamillával és ma sem tartjuk túlzásnak, hogy az orvoskutatók kinevezték, az emberi szervezet első és nélkülözhetetlen immunológiai védőbástyájának.

Soroljuk fel a legjelentősebb hatásait a betegség-megelőzésben: tudjuk, hogy háromkanálnyi citromlé gyógyítja a tengerészek egykori pestisét, a skorbutot (innen a név: aszkorbin-sav); tudjuk, hogy részt vesz régi hűsleges szövetségesével, az E vitaminnal karöltve, a káros szabad gyökök semlegesítésében, mint elismert antioxidáns.

Tudjuk továbbá, hogy védelmi szerepe van a szív- és érrendszeri betegségeknél, valamint a rákkal szemben. Különösen hatékonyak bizonyult ez a vitamin a koleszterinszint csökkentésében és a „jó típusú” HDL koleszterin szintjének erősítésében. Számos tanulmány szerint a koszorúér megbetegedések és a szívinfarktusok száma nő, ha szervezetünkben a minimum alá süllyed a C –vitamin szint. Hiányát az orvostudósok közvetlen kapcsolatba hozták a gyomor-, nyelőcső és gégerák kialakulásával. Nemrégén adták közre egy nem kevesebb, mint tíz évet felölelő tanulmány eredményét, melyben bizonyítást nyert az a tény is, hogy naponkénti 200 mg C-vitamin használata 77%-kal csökkenti a szürke hályog kialakulásának valószínűségét. Más vizsgálatok szerint védelmet nyújthat az idős embereknek az asztmatikus roham ellen, mivel gátolja a hisztamin felszabadulását és akadályozza az allergének (virágpor, szőr) gyulladáskeltő hatását.

Mennyi az elég?

Ugyanakkor a harc még javában tart azok között, akik károsnak ítélik meg a 1970 években felkapott megadózások eredményességét, és bebizonyítottak tekintik, hogy a megadózások –a naponkénti 2-5 gr C-vitamin-vesekövet idéz elő. Ezt az ellenzéki csoport is elismeri, de elhanyagolhatónak tekinti azt a néhány bizonyított esetet a több ezer vizsgált személyre tehető csoportból. Szerintük a C-vitamin minimális adagja (200 mg/nap) csak a skorbuttól véd, s közben egész életünkben folyamatosan rozsdásodik szervezetünk a C- vitamin hiányától. Ezt a vitát még nem tekinthetjük tudományosan eldőltnak. Eldőltnek látszik viszont egy 40 éve makacsul élő hiedelem erről a vitaminról, amely a C-vitaminban jelölte meg a közönséges nátha fő gyógyszerét.

Gyógyítja-e a náthát a C-vitamin? Ha ilyen nyersen

tesszük fel a kérdést, a gyakorlattal rendelkező általános orvosok is egyértelműen nemmel válaszolnak. Teszik pedig ezt praxisuk tapasztalataként, de úgy tűnik, ma már végre tudományos támasza is van benyomásuknak. Tavasz közeledtével, amikor beüt a tüsszögés, szűnni nem akar a náthás orrfolyás legtöbb ember a narancs-, citromlé vagy a C-vitamin tabletta után nyúl. Vajon tényleg gyógyítja a C-vitamin a náthát? Ha igen, mekkora adag a szükséges? Egy brit orvos csoport elhatározta, utána jár e kérdésnek. A British Medical Journal nemrégén közölte tanulmányukat, amelyben kimondják, hogy a C-vitamin nem képes meggyógyítani, vagy akár csak lerövidíteni a közönséges náthát. A mintegy 11.000 személy bevonásával, két évtizedig (!) tartó vizsgálat eredménye a most kimondott vélemény, amelyet szőszerinti fordításban adok, nehogy félreértésre adjon okot: az átlag populációban a C-vitamin nem csökkenti a náthás megbetegedés hosszát, sem annak súlyosságát.

A milliók által tisztelt véleménynek, mely szerint a C-vitamin megadózisa megelőzi, illetve gyógyítja a náthát, egyszerűen semmi alapja nincs - szögezi le a tekintélyes angol orvosi folyóirat. A tévhit Linus Paulingtól, a Nobel-díjas kémikustól ered, aki 1970-ben „C- vitamin és a nátha” c. könyvében népszerűsítette azt a nézetet, hogy ezzel a vitaminnal élve megelőzhetjük, illetve kigyógyítjuk a világ legelterjedtebb betegségét. A kémikus úgy adta ki könyvét, állítják a kutatók,

hogy állításának semmi tudományos megalapozottsága, bizonyítéka nem volt. A Nobel-díj tekintélye azonban megtette a hatást, és a mű üzenete még ma is meghallgatásra talál. A tanulmány írói kihangsúlyozzák, hogy nem akarnak jótányit sem elvenni a C-vitaminnak az immunitást védő-óvó és fejlesztő hatásának tekintélyéből, és sok más- fentebb felsorolt - egészségmegőrző hatásától, de a tényeket egyszer s mindenkorra illik már tisztázni. Tulajdonképpen az orvosoknak nem is érdemes lebeszélni a náthás betegeket a C-vitamin használatáról-folytatja tovább gondolatait az angol orvosi lap,- hiszen túl sok jó tulajdonsággal rendelkezik s főleg nem ártalmas. Igaz, a megadózások...

És a végszó: óvakodjunk tehát a náthás állapotban marokszám használt C-vitamin tabletta kúrától, amit egyes vitamin szaküzletek és webáruházak ajánlanak. Ígyuk továbbra is a narancslevet, de mindkét zsebünkben tartsunk zsebkendőt!

Dr. Kerekes József, az
intenzív terápia ny. főorvosa

****MIT, MIVEL?***

"A FŰSZEREK BIRODALMÁBAN"

A köménymag

Az ernyősvirágzatúak családjába tartozó kömény – népies nevén köménymag vagy konyhakömény – a XIII. század óta Európa egyik legkedveltebb fűszernövénye. Viszonylag alacsony környezeti igényeinek köszönhetően a csapadékosabb területeken vadon is előfordul. Növekedésének első évében csupán tőleveleket hoz, a

Fűszer

Aromája igen különleges és erőteljes, ezért egyéb fűszerekkel kombinálva ritkán érhető el harmonikus ízhatás. Kétségtől az őrlemény zamata a legjobb, tehát ha tehetjük, szerezzünk be friss növényt, és törjük össze ter-

másodikban viszont már kifejlődik a fehér vagy rózsaszínes virágzat. Július és szeptember között erő termését főként gyógyászati célokra, valamint fűszerként használják.

Gyógyszer

Főzetét általában bélrendszeri problémák kezelésére javasolják. Evés előtt fogyasztva étvágygerjesztő hatású, mivel segíti a gyomornedv termelődését. Kiváló görcsoldó és szélhajtó, így puffadás, és egyéb emésztési zavarok gyors enyhítője lehet. Idegi eredetű gyomor- és szívproblémák esetén is eredményesen alkalmazható. Mivel illóolaja meggátolja bizonyos baktériumok szaporodását, torokgyulladásunk kezelésére használhatjuk a belőle készült öblögetőt. Ha főzetet szeretnénk készíteni, a mennyiség tekintetében nem kell túlzásokba esnünk. Három deciliter vízhez egy teáskanálnyi összezúzott köménymag bőven elegendő.

mését, illetve leveleit.

Sokféle fogáshoz adva kellemes meglepetést szerezhetünk vele, ám adagolásával legyünk óvatosak, mert erős aromája könnyen élvezhetetlenné teheti vacsoránkat. Már néhány szemet a káposztasalátára, vagy a párolt káposztára szórva úgy érezzük, teljesen új ételt kóstolunk, de egy kevés köménymag a szendvicsekkel, fűszervajakkal is csodát tehet. Ha rántott levest készítünk, az őrleményből szórhatunk egy keveset a rántásba. Belefőzhetjük még különféle levesekbe, főzelékekbe, húskélekbe. Ekkor érdemes gézlapba vagy teatojásba tenni, hogy a főzés végezetével könnyen el tudjuk távolítani a lábasból.

Nem csupán ételek, hanem alkohol tartalmú italok ízesítésére is kiválóan alkalmas. A dán köményes gabonapálinka (Aquavit) és a német köményes likőr (Kümmel) elmaradhatatlan összetevője.

szerk.

forrás: <http://www.vitaminsziget.com>

FECSKE TOLL

LÉGY ERŐS!

Mikor erő kell, légy erős ember!
Bírd ki ha kell, vas ököllel!
Ne csüggedj, ne vessz el,
csak okosan, ép ésszel!
Számolj el lelkiismeretteddel,
a döntést beszéld meg szíveddel!
Sírj ha kell, néha lehet győzni könnyekkel,
de ne hagyd, hogy játszanak érzéseiddel!
Erős legyél, fel a fejjel!

Bácsi (Vajda) Sára

MENNI KELL

Szeretnél szállni,
mindenhol járni,
mindent meglátni,
sosem megállni.

Menni kell egyre,
menni kell messze,
menni kell bátran
egyenest a végtelenbe!

Néha nem könnyű,
néha eltűnnek a fények,
de ha tovább mérsz megtalálod,
se ez a lényeg.

Mindig van valami,
mit megtenni érdemes.
Mindig van valaki,
ki felgyújtja a fényeket.

Mindig van valami,
mi hajt előre egyre,
mindig van valaki,
ki meglátja a fényt a szemedbe!

Verbászi Hajnalka

ANYAKÖNYVI HÍREK

Újszülöttek

Szilágyi János és Andrea kisfiuk **Joel**

Bertók Zsolt és Bertók Z. Tatjana

kisfiuk **Zalán**

Farkas Mihály és Zita kislányuk **Anna**

Tomašević Jovan és Tijana kislányuk

Jovana

Čurkoli Banuš és Misera kisfiuk **Aslan**

Elhunytak

Papp Lídia szül. Szilágyi
december 21, 79 évében

Székely Gizella szül. Dudás
Gizella december 29, 87 évében

Dudás Józsefné szül. Zsemle
Rozália január 28, 63 évében

Orosz Etel szül. Csáki Etel
január 29, 84 évében

Az anyakönyvi hírek adatait a helyi orvosi rendelőből, az anyakönyvvezetői irodából, valamint a "Tiho" temetkezési vállalatától kaptuk.

Fecske. Kiadja a Zöld Dombok környezet- és közösségfejlesztési szervezet, Bácsfeketehely, JNA 24. Tel/fax: 024/739-063.

E-mail: feketicsifecske@gmail.com Folyószámlaszám: 310-8659-38. www.feketics.com

Tördelés: Bácsi Róbert. Munkatársak voltak: Bácsi (Vajda) Sára, Bíró Csaba, Bordás Katalin, Bojtos Béla, Bertók Z. Tatjana, Hajvert Lódi Andrea, Krisztián Irén, Dr. Kerekes József, Kórizs József, Molnár Károly, Nagy Zita, Nagy Erzsébet, Orosz Attila, Papp Julianna, Pál Károly, Pál Eszter, Szabó Andrea, Szukola Béla, Juhász Attila, Verbászi Hajnalka. Készült Szabadkán a Grafoprodukt nyomdában 2013. február.

CIP - Каталогизacija y публикаcija
Библиотека Матице српске, Нови Сад
659.3 (497.113)

FECSKE: bácsfeketehelyi havilap / szerkesztő Bácsi Róbert
- 1. évf., sz. (2004) - Bácsfeketehely: Zöld Dombok környezet- és
közösségfejlesztési szervezet, 2004. - Illusz.: 30 cm

Mesečno.

ISSN 2217-3706

COBISS.SR-ID 201634567

